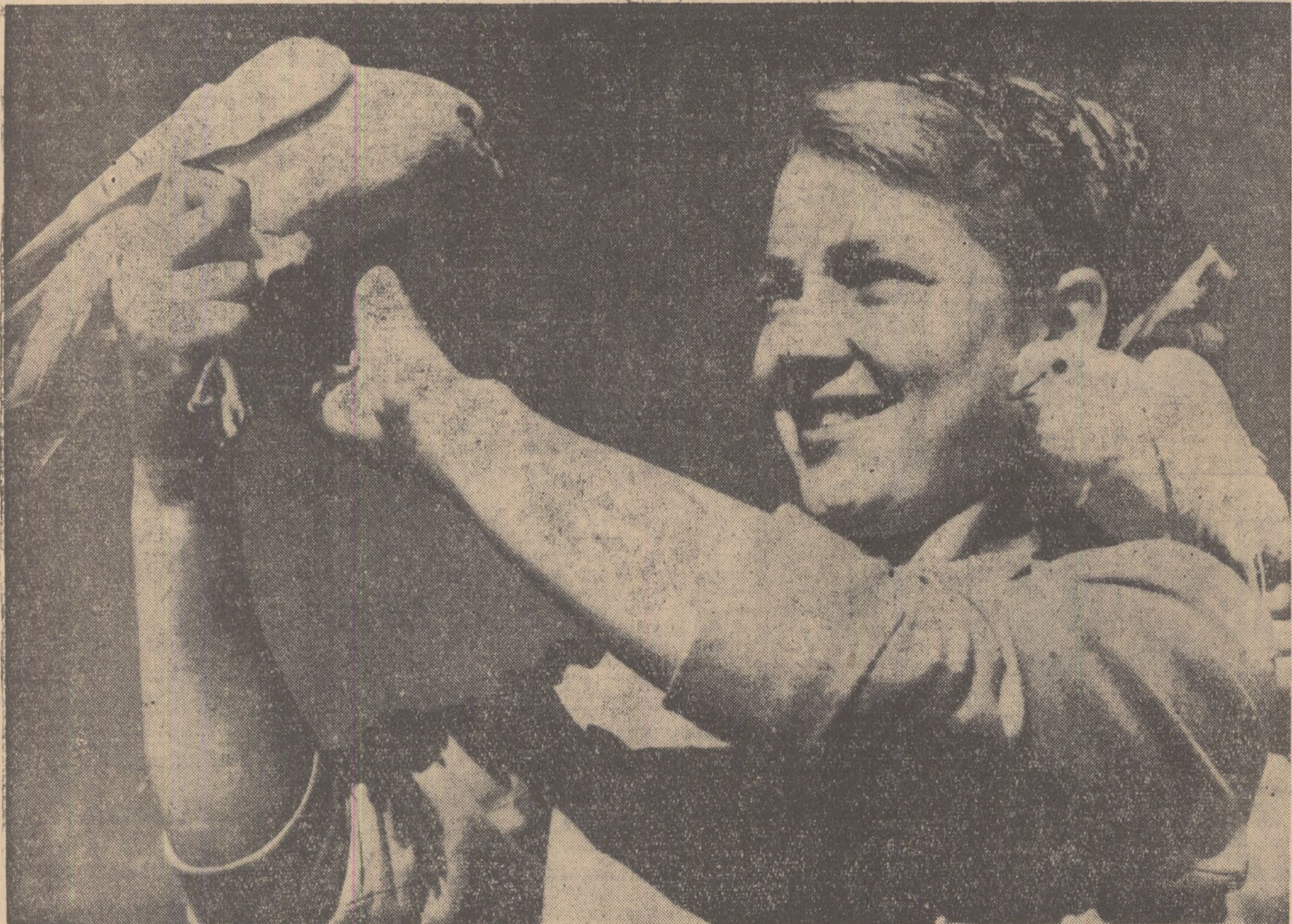

GAZETA LITERARA

Anul VII nr. 41 (343) joi 6 octombrie 1960

ORGAN SAPTAMINAL AL UNIUNII SCRITORILOR DIN R. P. R.

8 pagini 50 bani

S-a nascut la 23 August 1944. O cheama PACEA si este fiica colectivistului Vasile Stolan, membra al G.A.C. „Partizanii pacii” din comuna Al. Vlahuța, raionul Birlad

„Sintem siguri ca daca citeva din semintele noastre ale pacii vor cadea pe un teren pietros, ele nu vor pieri toate, deoarece sint seminte sanatoase, seminte ale dreptatii umane si sint sementate in numele dreptatii si vietii oamenilor. Sintem convinsi ca aceste seminte vor incolti, vor trece prin piatra, vor ajunge pina la hrana si va creste copacul falnic, puternic al vietii. Credem in viata si luptam pentru ea, pentru triumful pacii pe pamint!”

„Cu convingerea profunda ca realizarea ințelegerii balcanice corespunde pe de-a intregul intereselor fundamentale ale popoarelor acestei regiuni, precum și interesului general al menținerii și consolidării păcii în lumea întreagă, guvernul român reînnoiește propunerea cu privire la încheierea unui tratat de înțelegere și securitate colectivă având drept scop să consolideze pacea în regiunea balcanico-adriatică și s-o transforme într-o zonă din care să fie eliminate bazele militare străine, rampele de lansare a rachetelor și armelor nucleare.”

(Din cuvintarea tovarasului N.S. Hrusciov la sedinta din 3 octombrie 1960 a sesiunii a 15-a a Adunării Generale a O.N.U.)

(Din cuvintarea tovarasului Gheorghe Gheorghiu-Dej la a 15-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U.)

SEMINTELE VOR INCOLTI

„Aceste seminte vor incolti, vor trece prin piatra, vor ajunge pina la hrana si va creste copacul falnic, puternic al vietii. Credem in viata si luptam pentru ea, pentru triumful pacii pe pamint!”

„Aceste seminte vor incolti!”
Cu intreg globul drept ogor, a iesit pe cimp semantatorul. Si in numele dreptatii si vietii oamenilor cu gestul larg, generos, azvirlind in branza cuvintul adevarului, „samina sanatoasa a dreptatii umane”, tovarasul Hrusciov stie bine ca „semințele vor incolti”.

I-au fost vorbele. Si dintre columne, cea mai inalta, ca o cunună a vorbirii sale, fiecare afluent cu furtile și pârâiele pînă la izvoarele și șipotele de apă cristalină, care nu sînt alta decît fațetele și viața eroilor, a celor mulți și neștiuți, care pe brațele, pe umărul lor au ridicat dreapta întocmire a lumii noi.

GLASUL UMANITĂȚII

Sfirtecată și insingurată de ultimele două mari războaie, omenirea n-a făcut numai admirabilele eforturi de a-și vindeca rănile, de a-și reedifica ceea ce fusese distrus, de a ajunge la punctul la care se afla în momentul ultimului măcel, ci a mers mult mai departe, cu pașii de gigant ai secolului al XX-lea, cu pașii omului care stăpînește puterea atomică. Uniunea Sovietică, care înaintea ei a realizat o situație economică admirabilă echilibrată, atinge azi planetele și cîntărea cosmoul cu navele sale. Statele care au răsturnat orînduirea veche construieste socialismul, care implică putere economică, civilizație, construcții, bună stare pentru om. Alte țări, din ce în ce mai multe, scutură jugul colonial și regăsindu-și demnitatea națională, își deslășoară ca niciodată puterile proprii pentru căldirea unei vieți bune și libere. Popoarele din toată lumea au pe zi ce trece mai mult conștiința dreptului lor la fericire, dreptului lor la pace, stăpîni pe o știință neasemuit de puternică, în pragul unei înfloriri fără precedent. Liberă pe o treime din glob, putînd să vizeze la triumful zilei de mîine cum nu a putut niciodată în trecut, cînd n-a posedat asemenea date, omenirea dorește cu ardoare și hotărîre ca singură condiție care-i poate garanta realizarea oricărui vis generos.

Cauza popoarelor balcanice

La fel ca orice om al muncii din țara aceasta, urmăresc și eu cu viu interes activitatea deosebit de importantă pe care delegația guvernamentală a patriei noastre o desfășoară în interesul păcii mondiale la cea de a 15-a sesiune a O.N.U.

Am ascultat și mi-am însușit întru totul conținutul profund al cuvîntării prin care tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej sprijină propunerile de importanță mondială făcute de către tovarășul Hrusciov — militînd pentru marea cauză a lichidării sistemului colonial, a dezarmării totale și generale și a conviețuirii pașnice.

guroasă a năzuinței către prietenie cu toate popoarele, năzuință specifică poporului nostru. Sper că toți scriitorii din țările balcanice care mai potrivește pentru instaurarea păcii și a unor relații bazate pe principiile existenței pașnice în această regiune a lumii.

Lucia DEMETRIUS
(Continuare în pag. 6)

PROPUNERI CONSTRUCTIVE

N-au trecut decît șaisprezece ani de la eliberarea noastră. Ne ducem cu mintea spre trecut, ca să vedem pe ce treaptă era ținută pînă acum șaisprezece ani țara noastră — în ochii exploataților ei dinăuntru ca și din afara granițelor — și ne amintim referențial acesta al unui trist cuplet de pe vremuri: „Ça c'est la Roumanie / Le plus joli pays / De toutes les colonies.”

N-au trecut decît șaisprezece ani de la eliberarea noastră. Ne ducem cu mintea spre trecut, ca să vedem pe ce treaptă era ținută pînă acum șaisprezece ani țara noastră — în ochii exploataților ei dinăuntru ca și din afara granițelor — și ne amintim referențial acesta al unui trist cuplet de pe vremuri: „Ça c'est la Roumanie / Le plus joli pays / De toutes les colonies.”

ipocrite, nu dorește decît menținerea unor privilegii rușinoase și a profiturilor lor materiale de înrași exploatații. Conducătorul delegației noastre a apărut cauză dezarmării și a arătat care sînt felurile pe care trebuie să caute să le implinească Organizația Națiunilor Unite ca să-și mențină și să-și crească prestigiul.

Discuția despre tematica literaturii este — și trebuie să fie — una permanentă. Ea nu marchează nicidecum o criză tematică a literaturii; necesitatea ei izvoarăște mereu și mereu din substanța în continuă schimbare a vieții, din caracterul înnoitor al sistemului nostru social, din modul nostru de a gândi și de a ne manifesta. Sesizarea noului în fiece moment de către scriitor, reacția lui față de ceea ce se încheiește și devine înapoiat, este, în fond, una din formele sub care se pune chestiunea tematicii literaturii, sub care și se dezvoltă scriitorului problemele și aspectele vieții. Dacă, deci, abordăm în aceste rînduri chestiunea atît de discutată a tematicii, o facem nu pe baza unei constatări, o facem nu pe baza unei aprecieri că tematica literaturii noastre actuale ar trece printr-o eclipsă. Dimpotrivă, privind în perspectiva dezvoltării ei literare, în special începînd cu „literatura anului XV” adică începînd cu momentul anului 1959, avem toate temerile să spunem că, sub acest raport, profilul literaturii și al șanțurilor literare este unul orientat spre cele mai importante probleme ale vieții poporului nostru din trecut, dar în special de azi, ale luptei clasei muncitoare, ale construirii socialismului. Putem vorbi cu o încredere sporită despre recolta, ce se anunță bogată și plină de substanță, a anului viitor, ba chiar începînd cu sfîrșitul acestuia

TEMATICA LITERATURII NOASTRE

an, recolta cu care viața literară înfrîmăplinirea a 40 de ani de la constituirea Partidului.
Dar, așa cum nu poate fi vorba cituși de puțin despre o criză tematică, tot astfel nu trebuie să încetăm analiza tematicii literaturii, cu alte cuvinte confruntarea literaturii cu viața și cu problemele, faptele și eroii pe care ea le ogîndește, pentru a putea aprecia măsura și modul în care se realizează această ogîndire, nivelul la care ea este înfăptuită, noi-le ei necesități și perspectivele ei. Căci nu mai este nevoie de demonstrații de acum însușit în profunzime de scriitorii despre primordialele conținutului tematico-ideologic, și nici nu mai este nevoie de arătat importanța temei în structura unei opere literare. Toate acestea sînt demult clare teoretic și încă mai clare în practica vie a creației.

Acum cinci ani, în Raportul la cel de-al doilea Congres al Partidului, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej sublinia succesele obținute de literatura noastră după Eliberare și în același timp indica direcțiile principale în care existau cîmpuri tematice insuficient

de dezvoltare a literaturii. A fost depusă o muncă intensă, multilaterală, ale căreia prime rezultate, concretizate în recolta literară a unei jumătăți de deceniu, au dat prilejul, și în Raportul demult clare teoretic și încă mai clare în practica vie a creației.
Acum cinci ani, în Raportul la cel de-al doilea Congres al Partidului, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej sublinia succesele obținute de literatura noastră după Eliberare și în același timp indica direcțiile principale în care existau cîmpuri tematice insuficient

Chemarea păcii

Niciodată poporul nostru nu a simțit mai bine necesitatea păcii ca în vremurile acestea pe care le trăiește de la eliberarea țării, cînd toate energiile sale creatoare sînt puse în slujba progresului și a bunăstării.

Într-o zi și omenii care și-a lepădat de multă vreme și umiliția. Pe fundamental acesta trairie de pace și liniște se clădește edificiul țării.

„Tînd seama de interesele tuturor statelor, ca să nu se repete un al doilea Congo, spre a putea înfrîmăplinii cinstit dezarmarea și pentru o reală întărire a Națiunilor Unite, sint măsuri de luat.”
Viguros, calm și uman, așa a vorbit Nikita Hrusciov. Ca niște coloare care se înalță suavitate înspre cer, așa

Dragostea de viață și fericire este scumpă fiecărui individ, și numai cei care urmăresc îmbogățirea pe spinarea poporului, cei care mențin într-o groazănelă solavie popoarele coloniale nu se revolta la gîndul nimicirii omului și a civilizației.

Mihai GAFIȚA
(Continuare în pag. 6)

Oamenii cinstiți au răspuns întotdeauna cu dragoste la binele date de oamenii cinstiți. Ei se pot astăzi îmbrățișa sore a Ducei împărașii, ajutoarea se, munca pentru mai bine și progres.

Alexandru ȘAHIGHIAN

Interviuri

Al absolvit Institutul de petrol și gaze. Ai 24 de ani și ești toabă de cartă. Stai la șosea lungă o gară mică; ploaie mărunt; aștepti să treacă un camion către șelă. Toată a-verea ta e pe tine și-n geamantă; două cuse-tume de haine (unul de fișcă și altul de duminică), o scurtă îmblăntită cîteva schimburi de rufe, articole de toaletă și cărți. Dar mai mult valorează ceea ce știi și proiectele tale. După 17 ani de învățătură începi acum munca adevărată, productivă, în folosul societății. Cunoști cele mai noi teorii despre originea petrolului, chimia analitică, legile de curgere a lichidelor și matematicile superioare. Visezi mari proiecte: să scrii un tratat de fizică zăcămintului în primul capitol ce s-a putut realiza forajul cu ultrasunet. Doar nu ți-ai ales cariera de inginer în petrol la Intimp-plate. Ca dovadă e cartea „Aurul Negru” pe care o porți pretinânduți cu tine de la vîrstă de 16 ani. O ai și acum în geamantă, ca s-o poți pe nopțieră în noua ta locuință.

Faci semn primului camion să o-precasă, te urci în el și-n drum spre șelă te gîndești la ceea ce te-a întâmpilat în aceste ultime zile de studenție. Te-ai certat cu colegul tău de cameră, de la cămin. Nu te supără atât schimbul aspru de cuvinte, cît faptul că te-ai înțeles asupra lui. Nici acum nu ți-a trecut supărarea. Cînd tu te-ntreabă dacă s-a dedicat unei activități științifice sau s-a plecat în schela, el susține sau și tare: Trebuie mers la sondă! Acolo se formează adevăratul inginer. Ca în ultimii cîțiva ani să marșaleze fără re-muscări că s-a aranjat la București, la „niște sonde de-ale geologilor”. Cînd i-ai cerut explicații, ți-a spus că regretă că nu pleacă în schelă, dar s-a îndrăgostit nebunește de o bucu-rească. Era o minciună, sau și mai rău, justificarea unei dezertări printr-un motiv nobil, deci o dublă minciună. Știi bine că e așa, fiindcă și tu ai cunoscut un ultim an o fată, studentă, în filologie, o care te plimbat la șosea, o ducea la baluri, la teatre, dar niciodată n-ai încercat mai mult, caci te gîndeai că peste o lună-două te așteaptă altă viață. Sînt lucruri pe care le poate verifica nu-mai timpul. V-ai promis că v-ai scrie.

Camionul a cotit pe-un drum lătu-ralnic. Iată și primele sonde pe de-a-urii și flăcări care joacă prin ploaia cenușie vestind apropierea șelei. Te întorci într-un loc familiar, deschi-se asta n-ai mai văzut-o. Dar în fie-care vară ai făcut o lună de practică la sonde. Te-ai angajat sonda la gura puțului și ajutor de maistru ca să înveți bine meseria. Ai făcut voluntar în schimb de noapte. O dată ai ajutat brigadierul ți-a turnat în cap o căldură cu apă rece. Dar toate acestea erau un fel de școală și cel-lalți te priveau cu un aer îngăduitor. De fapt, abia acum ești în fața celui mai serios examen. Și ți dai foarte bine seama de deosebire. Atunci lupta cu greutățile era un fel de competiție sportivă. Să cauți să rezii cît mai mult pînă la fineș, ca să-ți dovedești fi-și însuși de ce ești în stare. Acum însă n-ai rost teribilismelor. Aici, în-tre aceste sonde, va trebui să trăiești și astăzi și mîine, și ani de zile în șir. Schela e însăși viața ta. În satul acesta în care ai ajuns, forajul e la primele începuturi. Co-lonia sondaților abia în construcție. Noaptea drumul nu e luminat decît de un bec așezat în dreptul birourilor șelei. Trebuie să-ți ieși cu chirie o cameră în sat. Seara folosești lampa de petrol, dimineața te speți la fîntî-nă. E drept că există șelele cu o via-ță civilizată, urbană, prin Valea Pra-hovei sau prin Moldova. Dar eu te pun în fața celor mai grele condiții. Nu știu cum se face, dar noile zăcă-minte de petrol se descoperă în înu-lipșile cele mai înnoiate, ca-n Gorj de pildă. Trebuie să fii pregătit pen-tru orice eventualitate. La institut, unii profesori ți-au descris în culori idilice viața de schelă. Alții însă ți-au spus adevărul în față: „Viața inginerului petrolist e o luptă per-manentă. De aceea el trebuie să știe carte, dar în același timp să fie pre-gătit pentru efort fizic. Numai înar-mat astfel va înțelege adevărata fru-museală bărbătească a acestei mes-erii”. Și astăzi ești recunoscător acestora din urmă, care te-au pregătit pentru luptă...

Sînt în schelă colegi proveniți din fosti muncitori petrolisti sau maștri, care se descurcă mai ușor decît tine. Pentru ei este firesc să meargă la sonde prin noroi și ploaie, să înop-teze în bărcile brigadierilor. De fapt, ei nu observă toate acestea. Pe ei îi interesează munca, mersul forajului, situația sondaților. Ei se simt în schelă ca-n elementul lor. Și uneori îi învidiezi pentru treaba asta. Mai e însă cîte unul care nu vede decît ploaie și noroi. Stă toată ziua și ci-rîtește. În fața lui, chiar și cei care își iubesc meseria, se simt obligați, nu știu de ce, să se vîdărească. Se con-sideră: „lucid”, fiindcă vede lucrurile „în adevărată lor lumină”. La o singu-ră întrebare nu știe să răspundă: „De ce a venit la institut de pe-trol?” Rădăcîndu-se la întrebare pe-riodice pe-adeptul adolescenței lui, sau pe priinți: „Halal luciditate! Visează să se mute la o șelă mai ca lumea, sau să capete un post la Climpina, sau la Ploiești. Nu se rușinează să se prefacă bolnav, sau să declare că nu e capabil să răspundă pentru o sondă. Pînă la urmă șelă se lipsește de el ca incapabil și-i aprobă tran-sferul. Pleacă zîmbitor, trimîndu-ți be-zele: „Pa, naivule! Am să-ți scriu de la Ploiești, visătorule!” Tu rămî-ni departe la șelă. Ai luat în primire o sondă, de soarta căreia răs-punzi. Și de absențele nemotivate ale oamenilor și de mersul forajelor, de absolut totul. Te trezești noaptea, ca scuturat de un șoc, și te-ntrebi dacă n-ai uitat ceva important, dacă nu se întîmplă un accident. Cărțile au rămas pe nopțieră, neclitate. La „tratatul tău” n-ai mai scris nici un cuvînt. Ai

uitat de forajul ultrasunet. Te duci la magazie disdeminată să transporti burliane la sondă, strigi la telefon pînă răgușești să ți se trimească ci-ment. Nu-ți vezi capul de treburii, nu fiindcă s-au multe, ci fiindcă tu nu te știi organiza. Și-ntr-o zi primești o ilustrată de la Ploiești: „Te salut din orașul nostru! Cutăreșcu, P.S. În fiecare seară ies pe bulevard și mă gîndesc la tine. Pa, v... e! (știi ce vreau să zic). Același”. Ilustrata a-ceasta îți trezește două reacții: întâi, de ce s-a n-o recunoști, un fior de in-viețime, — de scurtă durată, și apoi un sentiment de dispreț. „Trisorul!” Dacă toată lumea s-ar plimba pe bu-levard cîine ar sta la șelă? Și te cuprinde o înverșunare. Vrei să do-vedești că nu ești are dreptate, că a-devărată viață e asta din schelă. Că de-și se petrec lucrurile extraordinare, și ții place să te dedubezi, închipuindu-te că un erou de roman, ale cărui ges-turi tot tu le consemnezi și te admiri în secret. Mergi la sondă și ți se pare că, undeva, într-o carte sînt scri-te aceste rânduri: „Ceea ce face acest tânăr inginer nu e un lucru comun. Pe cînd unii se plimbă pe bulevarde sau dorm liniștiți, el înfruntă elemen-tele naturii!”. Și după ce ai terminat să le citești, te așii împrejuri, și nu știi cum se face că-ți place de-a-lu-tenuși încercate de ploaie, picurii de apă care alunecă pe crengi, mirosul proaspăt de lemn ud și chiar ma-terea cîlăsoasă pe care o calci cu ci-zmelele de cauciuc... Și te comporți astfel nu fiindcă duci un concurs de rezistență cu alde Cutăreșcu, ci că pe toate acestea le simți ca reacțiile li-berse ale ființei tale, că asta a devenit în-șiși viața ta. E-n altă ordine de idee, cum înțelegi un adevărat psiholog mai general, nume că: lupta pentru un fel înalt rîmîne o vorbă goală, dacă nu se rezazăm pe o întreagă dialectică de deprinderi, de acte de voință zilnice înfăptuite pentru înfrîn-gerea a tot soiul de obstacole mă-runte, care-ți împiedică șușul. Incelt cu-ncetul, tu deprinzi această dialectică. Și asta e principialul...

Lunile trec. Încep să cunoști mai bine pe oamenii cu care lucrezi, te a-poi de dinșii. Bîzdrăcilor la el o-bținîm lup de schelă”, cum ți place să-ți înfășezi în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari. În fond însă e un pra-hovean, „îmbătrînit în petrol”, cum îl cunoscător al meseriei și al oamenilor — adică un înțelept, format la acea aspră școală a vieții, cum a fost in-dustria petrolului în ultimele decenii. Pare un taciturn pe care nu-l pre-ocupă decît cîntecul șpei, dar dacă ai reușit să-l cîștigi, descoperi la el o inimă de aur. A știi că nu ești un ob-ject înalt în romanul tău cu eroi extraordinari

„CUBA, DA! YANKEII, NU!”

„WEST INDIES LTD”

de NICOLĂS GUILLEN

Inregistrând fenomenele esențiale ale prezentului și divinizându-le pe cele ale vremii ce vine, marea poezie este, nu mai puțin, o oglindă în care reînvie miraculos, năvălind în faldurile minciunii, trecutul.

Poemul „West Indies Ltd.” a fost publicat de Nicolăș Guillen, marele poet al Cubei, în 1934, atunci când patria lui era o simplă societate pe acțiuni a yankeilor.

După „Motivos de Son” (1930) și „Songoro Cosongo” (1931), „West In-

dies Ltd.” venea spre a impune în literatura popoarelor Americii Latine un excepțional poet revoluționar, al cărui glas știa să găsească toate inflexiunile și toate accentele solicitate de durerea, mînia și speranțele unui minunat popor, exploatat cumplit de capitalul american.

Libertatea Cubei de azi — Cuba poporului cuban, care-și construiește după voința sa viitorul — a fost cucerită la capătul unor suferințe cumplite

De la „West Indies Ltd.”, de la

Cuba colonială, Cuba sîgnită și exploatată de cotropitori, pînă la Cuba poporului descătușat, Cuba lui Fidel Castro și a lui Nicolăș Guillen, este exact drumul de la sclavie la libertate.

Poetul a știut să surprindă și să rețină în oglinda magică a poeziei chipul dramatic al trecutului. Cunoșcîndu-l, oamenii de azi și generațiile viitoare vor prețui mai mult cuceririle prezente și pe cele ale zilei de mîine.

e. j.

Ilustrații de FLORICA CORDESCU

I.

West Indies.
Nuci de cocos, tutun, rom arzător.
Aici trăiește-obscurul surizător popor,
conservator și liberal,
cultivator de trestie de zahăr și cioban,
aici, unde, din cînd în cînd curg valuri mari
de bani,
dar unde pururi se trăiește infernal.
Aici, soarele arde tot ce-i sub soare,
de la creșeri pînă la rozele fermecătoare.
Sub scăpărătorul costum de dril imaculat
purțăm taparrabo și azi,
lume blîndă și simplă, coboritoare din sclavi
și din acel trib necivilizat
de diferite rase,
pe care-n numele Spaniei generoase
Columb, c-un gest gentil, la Indii l-a cedat.

Albi, negri și mulatri, chinezi — fac un popor.
De la-nceput, e vorba de iestine culori,
căci, negușătorite de mii și mii de ori,
culorile sburără și-un ton statornic nu e.
(Cel care crede altfel, să facă-un pas, să spute).
Găsești aici de toate; partide sint, politice,
și oratori ce spun: „In clipele-astea critice...”
Sînt bănci și sînt bancheri,
și advocați și gazetari,
și medici sînt, și sînt hamali,
juriști și bursieri.
Ce-ar mai putea să ne lipsească, oare?
Și chiar de ne-ar lipsi, am merge-n căutare.
West Indies! Nuci de cocos, tutun, rom arzător.
Aici, trăiește c' securul surizător popor.

Ah, strîmî pămînt stingher!
Ah, insular pămînt!
Nu este-adevărat că parc-ai fost făcut
să crească în pămîntu-ți doar mîndrul palmier?
Pămînt pe-al „Orinoco”-ului drum
și-al altor nave pentru excursioniști,
gemînd de lume, fără de artiști,
și fără de-un nebun;
porturi în care cel întors din Tahiti,
din Afganistan sau din Seul,
vine să-nghită cerul de azur,
stropindu-l cu-n pahar de Bacardi;
porturi ce folosesc un grai englez
ce-ncepe-n yes și se termină-n yes.
(Engleză-a ciceronilor ce-n patru labe ies).
West Indies! Nuci de cocos, tutun, rom arzător.
Aici trăiește obscurul surizător popor.

O, nobil din Antile-mi rid de tine,
măimuşă sălînd din plantație-n plantație,
păiașă ce-asudă vînd laba să-și ascundă
și-a cărei labă, toțuși, pin-la genunchi îi vî
Imi rid de tine, alb cu vine verzi
— Ce bine că se vad, deși le-ai tot feri —
rid căci vorbești de pure-aristocrații,
de arte-nfloritoare și saci plini cu monezi.
De tine-mi rid, o, negru atotîmitator,
ce stai holbat în fața mașinii domnilor,
de tine-mi rid, cel rușinat de-nțunecata-ți piele,
cînd brațe ai atîta de tari și-atîț de grele!
De toți imi rid: de poliști și de cheflui,
rid de părinte și de fiu,
de Președinte și de pompier.
Imi rid de toți: de tot ce e sub cer.
De toată lumea, emoționată în fața a patru
păroși, care
stau mîndri-n dosul scuturilor țipătoare,
cum stau patru sălbatici sub un cocotier.

II

Cinci minute pauză.
Taraful lui Juan el Barbero
cîntă un cîntec.

Bravi colonei de teracotă,
bărbați politici învîțați,
unt, și franzele, și cafele...
Nu stați, cîntați!

Birocrația prea să dee
poporului bani însemnați:
dolari, pe lună, două sute...
Nu stați, cîntați!

Arginși o să ne dea yankeul
și-o să avem ce nu visăm;
e șara mai presus de toate!
Nu stați, cîntați!

III

Mari trestii tremură lung
de frica securii lucioase
Soarele arde și aerul-apasă.
Strigăte de vătafi
aspre și seci răsună ca bicole.
Din mijlocul masei
obscure de zdrențăroși ce muncesc,
fișeste un glas care cîntă,
crește un glas care cîntă,
sute un glas plin de mînie,
se-nalță un glas de ieri și de azi,
modern și barbar:
— Să tai la tidve ca la trestii,
ciass, ciass, ciass!
Să arzi la trestii și la tidve,
să crească fumul pin-la nouri,
cînd o să fie, cînd o să fie!
Iată securea-mi și ascuțușu-i,
ciass, ciass, ciass!
Asta mi-i mîna și-n ea securea,
ciass, ciass, ciass!
Să tai la tidve ca la trestii,
să arzi la trestii și la tidve,
să crească fumul pin-la nouri...
Cînd o să fie!

IV

Foamea trece pe sub portalurile goal
pline de chipuri galbene
și de trupuri spectrale;
și întinzîndu-se pe băncile
parcurilor municipale,
și birnînd ziua-n amiaza mare, sub cerul gol,
și noaptea sub lună, —
caută problematicul alcool
care le face să uși și te orbește,
dar care-n nici o crișmă
nu se găsește.
Foame-a Antilelor
durere-a naivelor Indii Occidentale.

V

Cinci minute pauză.
Taraful lui Juan el Barbero
cîntă un cîntec.

Ca să poți mînce o pîine,
să asuzi cumplit se cere;
ca să poți mînce o pîine
să asuzi cumplit se cere:
și mai mult decît spinarea
fruntea vor să fi-o aplece.

Curge zahărul din trestii,
zahărul pentru cafele;
curge zahărul din trestii,
zahărul pentru cafele:
dar ce zahăru-ndulcește
mie mi se pare fiere.

Nu am nici un adăpost,
nici mîiere să iubesc;
nu am nici un adăpost,
nici mîiere să iubesc:
cîinii toți mă latră-n cale,
„dumneata” nu-mi spune nimeni.

Surdă bătrînii lideri, vorbe
zvîrlind dintr-un balcon, uscați,
Recolta trestiei! Recolta!
Nu stați, cîntați!

III

Mari trestii tremură lung
de frica securii lucioase
Soarele arde și aerul-apasă.
Strigăte de vătafi
aspre și seci răsună ca bicole.
Din mijlocul masei
obscure de zdrențăroși ce muncesc,
fișeste un glas care cîntă,
crește un glas care cîntă,
sute un glas plin de mînie,
se-nalță un glas de ieri și de azi,
modern și barbar:
— Să tai la tidve ca la trestii,
ciass, ciass, ciass!
Să arzi la trestii și la tidve,
să crească fumul pin-la nouri,
cînd o să fie, cînd o să fie!
Iată securea-mi și ascuțușu-i,
ciass, ciass, ciass!
Asta mi-i mîna și-n ea securea,
ciass, ciass, ciass!
Să tai la tidve ca la trestii,
să arzi la trestii și la tidve,
să crească fumul pin-la nouri...
Cînd o să fie!

Și cîntul ce crește departe
în inserarea recoltei de trestii și de agonie
tremură, fulgeră și-arde,
sub bolta concavă a zilei, pustie.

VI

West Indies! West Indies! West Indies!
Acesta e poporul urșuz,
de aramă, multicefal, a cărui viață
se-aseamănă
cu-a milului uscat ascuns în cutele pielei.
Acesta e pușcăria
unde picioarele fiecărui om sînt prinse-n lanțuri.
Acesta-i grotescul sediu al companiilor și
trustrilor.

Aici se află minele de fier, lacul de asfalt,
plantațiile de cafea,
ports docks-urile, ferry-boats-urile, ten-cents-
urile...

acesta-i poporul lui all right,
unde totul merge foarte rău;
acesta-i poporul lui very well,
unde nimic nu e bun.

Aici sînt slugile lui Mr. Babbit.
Cei cari își cresc fiii la West Point.
Aici sînt cei care strigă: hallo baby,
și fumează „Chesterfield” și „Lucky Strike”.
Aici sînt dansatorii de foxtrott,
boys-ii jazz-band-urilor
și vilegiaturistii de la Miami și Palm Beach.
Aici, sînt cei care comandă bread and butter
și cofee and milk.
Aici sînt absurdii juni sifilitici,
fumători de opiu și mariguana,
cei ce-și expun spirocheteii-n vitrine,
și-și fac săptămînal un costum.
Aici e tot ce-i mai bun în Port-au-Prince,
tot ce-i mai pur în Kingston, high-life-ul
Havaniei...
Dar tot aici se află și cei care dîslesc greu în
lacrimi,
galerieni dramatici, galerieni dramatici!

Aici sînt ei,
cei cari lucrează cu jerbe de scînteii
piatra dură, din care încetul cu încetul
se-arcuiește
pumnul unui titan. Cei din mîna cărora crește
flacăra roșie pe cîmpul uscat.
Cei care strigă: „Să mergem!” și cărora
ne-ntrîziat
ecoul altor glasuri le răspunde: „Să mergem!”
Cei cari
sînt cum le bat în sînge silabe de mînie.
Ce poți să faci cu ei,
dacă lucrează cu jerbe de scînteii?
Aici, sînt cei cari cot la cot,
își riscă totul; tot
ce au împart, împăcași;
aici, se află cei ce se sînt frați
cu negrul, care aplecîndu-și fruntea pe groapa-n-
tunecată,
se prefăce-n sudoare curată;
și cu albul care știe că doar pămînt
e carnea brăzdată de gîrbaci, și încă și mai rea
cînd
sub cizmă-i umilită, fiindcă-atunci ridică vocea
care
e în gîltej un tunet de turbare.
Acestă-s iluminafii,
paria, neștiuții,
mult umiliții,
sfirșiții,
uitații,
zdrențăroșii,
incătușafii.

VII

Cinci minute pauză.
Taraful lui Juan el Barbero
cîntă un cîntec.

Mă ucid, de nu muncesc,
de muncesc, tot mă ucid;
pururea mă ucid, mă ucid,
pururea mă ucid.

Ieri am văzut un om ce privea,
privea soarele ce răsărea;
ieri am văzut un om ce privea
privea soarele ce răsărea:
omul era îngîndurat,
pentru că omul nu vedea.

Ay,
orbii trăiesc fără să vadă
cînd soarele răsare,
cînd soarele răsare,
cînd soarele răsare!

Ieri am văzut un copil jucîndu-se,
prefăcîndu-se că omoară un alt copil;
ieri am văzut un copil jucîndu-se,
prefăcîndu-se că omoară un alt copil
sînt copii asemănători
oamenilor ce muncesc.
Cine le va spune cînd vor crește
că oamenii nu sînt copii,
că nu sînt,
că nu sînt,
că nu sînt!
Mă ucid de nu muncesc,
și de muncesc mă ucid;
pururea mă ucid, mă ucid, pururea mă ucid!

De-s bărbați, bărbații poartă
un cuțit la cîngătoare;
de-s bărbați, bărbații poartă
un cuțit la cîngătoare:
eu bărbat am fost, și uite,
m-au băgat la închisoare!

De-aș muri în clipa asta,
de-aș muri în clipa asta,
de-aș muri în clipa asta, mamă,
cît de vesel m-aș tot duce!

Ah, o să-ți dau, o să-ți dau,
o să-ți dau, o să-ți dau,
ay, o să-ți dau
Libertatea!

VI

West Indies! West Indies! West Indies!
Acesta e poporul urșuz,
de aramă, multicefal, a cărui viață
se-aseamănă
cu-a milului uscat ascuns în cutele pielei.
Acesta e pușcăria
unde picioarele fiecărui om sînt prinse-n lanțuri.
Acesta-i grotescul sediu al companiilor și
trustrilor.

Aici se află minele de fier, lacul de asfalt,
plantațiile de cafea,
ports docks-urile, ferry-boats-urile, ten-cents-
urile...

acesta-i poporul lui all right,
unde totul merge foarte rău;
acesta-i poporul lui very well,
unde nimic nu e bun.

Aici sînt slugile lui Mr. Babbit.
Cei cari își cresc fiii la West Point.
Aici sînt cei care strigă: hallo baby,
și fumează „Chesterfield” și „Lucky Strike”.
Aici sînt dansatorii de foxtrott,
boys-ii jazz-band-urilor
și vilegiaturistii de la Miami și Palm Beach.
Aici, sînt cei care comandă bread and butter
și cofee and milk.
Aici sînt absurdii juni sifilitici,
fumători de opiu și mariguana,
cei ce-și expun spirocheteii-n vitrine,
și-și fac săptămînal un costum.
Aici e tot ce-i mai bun în Port-au-Prince,
tot ce-i mai pur în Kingston, high-life-ul
Havaniei...
Dar tot aici se află și cei care dîslesc greu în
lacrimi,
galerieni dramatici, galerieni dramatici!

Aici sînt ei,
cei cari lucrează cu jerbe de scînteii
piatra dură, din care încetul cu încetul
se-arcuiește
pumnul unui titan. Cei din mîna cărora crește
flacăra roșie pe cîmpul uscat.
Cei care strigă: „Să mergem!” și cărora
ne-ntrîziat
ecoul altor glasuri le răspunde: „Să mergem!”
Cei cari
sînt cum le bat în sînge silabe de mînie.
Ce poți să faci cu ei,
dacă lucrează cu jerbe de scînteii?
Aici, sînt cei cari cot la cot,
își riscă totul; tot
ce au împart, împăcași;
aici, se află cei ce se sînt frați
cu negrul, care aplecîndu-și fruntea pe groapa-n-
tunecată,
se prefăce-n sudoare curată;
și cu albul care știe că doar pămînt
e carnea brăzdată de gîrbaci, și încă și mai rea
cînd
sub cizmă-i umilită, fiindcă-atunci ridică vocea
care
e în gîltej un tunet de turbare.
Acestă-s iluminafii,
paria, neștiuții,
mult umiliții,
sfirșiții,
uitații,
zdrențăroșii,
incătușafii.

VII

Cinci minute pauză.
Taraful lui Juan el Barbero
cîntă un cîntec.

Mă ucid, de nu muncesc,
de muncesc, tot mă ucid;
pururea mă ucid, mă ucid,
pururea mă ucid.

Ieri am văzut un om ce privea,
privea soarele ce răsărea;
ieri am văzut un om ce privea
privea soarele ce răsărea:
omul era îngîndurat,
pentru că omul nu vedea.

Ay,
orbii trăiesc fără să vadă
cînd soarele răsare,
cînd soarele răsare,
cînd soarele răsare!

Ieri am văzut un copil jucîndu-se,
prefăcîndu-se că omoară un alt copil;
ieri am văzut un copil jucîndu-se,
prefăcîndu-se că omoară un alt copil
sînt copii asemănători
oamenilor ce muncesc.
Cine le va spune cînd vor crește
că oamenii nu sînt copii,
că nu sînt,
că nu sînt,
că nu sînt!
Mă ucid de nu muncesc,
și de muncesc mă ucid;
pururea mă ucid, mă ucid, pururea mă ucid!

Soarele povestește despre crînguri, pline
de semințe.
West Indies, în englezește. În castiliană,
Antile.

Inscripții

Au fost scrise acestea de către
Nicolăș Guillen, locuitor al Anti-
lelor, în anul una mie nouă sute
treizeci și patru.

In romînește de EUGEN JEBELEANU

ingroziții,
cei cari în fața mauserului, exclamă: „Frați
soldați!”
și se rostogolesc, sfirșiți,
c-un roșu fir pe vinetele buze.

(Inainteze oștile mîniei!
Să fluture stindardele,
și steagurile toate să se-aprindă
peste mînie!)

VII

Cinci minute pauză.
Taraful lui Juan el Barbero
cîntă un cîntec.

Mă ucid, de nu muncesc,
de muncesc, tot mă ucid;
pururea mă ucid, mă ucid,
pururea mă ucid.

Ieri am văzut un om ce privea,
privea soarele ce răsărea;
ieri am văzut un om ce privea
privea soarele ce răsărea:
omul era îngîndurat,
pentru că omul nu vedea.

Ay,
orbii trăiesc fără să vadă
cînd soarele răsare,
cînd soarele răsare,
cînd soarele răsare!

Ieri am văzut un copil jucîndu-se,
prefăcîndu-se că omoară un alt copil;
ieri am văzut un copil jucîndu-se,
prefăcîndu-se că omoară un alt copil
sînt copii asemănători
oamenilor ce muncesc.
Cine le va spune cînd vor crește
că oamenii nu sînt copii,
că nu sînt,
că nu sînt,
că nu sînt!
Mă ucid de nu muncesc,
și de muncesc mă ucid;
pururea mă ucid, mă ucid, pururea mă ucid!

VIII

Un foarte-nalt foc sfîșie cu pumnalele sale
noaptea. Palmierii, naștitori a toate,
șopotesc cu voci aurii
de coliere, de cercei și de mășuri bogate.
Sînd pe vine, un negru își fierbe cafeaua.
A luat foc o baracă.
Bat vînturi neatîrnate.
Trece un crucișetor al Uniunii
americane. Apoi, un alt crucișetor,
și murdăresc apa nevinovată cu chilele lor
ambîțioase,
nepoate celor ale bătrînului Drake, piratul.
Incet, de piatră, o mină
se va prefăce-n pumn răzbuător.
Un clar, și viu
cînt de speranță zbucesc pe-nținsul pămîntului
și peste-oceane.

Soarele povestește despre crînguri, pline
de semințe.
West Indies, în englezește. În castiliană,
Antile.

Inscripții

Au fost scrise acestea de către
Nicolăș Guillen, locuitor al Anti-
lelor, în anul una mie nouă sute
treizeci și patru.

In romînește de EUGEN JEBELEANU

Inscripții

Au fost scrise acestea de către
Nicolăș Guillen, locuitor al Anti-
lelor, în anul una mie nouă sute
treizeci și patru.

In romînește de EUGEN JEBELEANU

Inscripții

Au fost scrise acestea de către
Nicolăș Guillen, locuitor al Anti-
lelor, în anul una mie nouă sute
treizeci și patru.

In romînește de EUGEN JEBELEANU

Inscripții

Au fost scrise acestea de către
Nicolăș Guillen, locuitor al Anti-
lelor, în anul una mie nouă sute
treizeci și patru.

In romînește de EUGEN JEBELEANU

Inscripții

Au fost scrise acestea de către
Nicolăș Guillen, locuitor al Anti-
lelor, în anul una mie nouă sute
treizeci și patru.

In romînește de EUGEN JEBELEANU

Inscripții

Au fost scrise acestea de către
Nicolăș Guillen, locuitor al Anti-
lelor, în anul una mie nouă sute
treizeci și patru.

In romînește de EUGEN JEBELEANU

Inscripții

Au fost scrise acestea de către
Nicolăș Guillen, locuitor al Anti-
lelor, în anul una mie nouă sute
treizeci și patru.

In romînește de EUGEN JEBELEANU

Inscripții

Au fost scrise acestea de către
Nicolăș Guillen, locuitor al Anti-
lelor, în anul una mie nouă sute
treizeci și patru.

In romînește de EUGEN JEBELEANU

TURNEUL TEATRULUI ACADEMIC DE DRAMA „A. S. PUŞKIN”

De vorbă cu: NIKOLAI SIMONOV

... Spectacolul s-a terminat de mult. Au trecut o oră, două, trei... Dar te poți rupe de vrea momentele de ară, aduşi pe cele mai înalte culmi?

— În faţa noastră. Cum să începem? Pozi să ieşi un interviu unui erou tolstoiian? Despre proces, despre Masa? Ah, şi emoţia aceasta stupidă.

— Vă rog să nu mă întrebaţi cum am creat rolul. Cel mai bun răspuns a fost spectacolul. Dacă el nu v-a lămurit atunci înseamnă că nu am fost Protasov, ci altcineva — Simonov, dumnea, el — şi explicaţiile teoretice nu vor putea compensa lipsa trăirii artistice.

— Vocea a umplut camera. Dar nu prin trântă. Domina totul prin modulul, prin extraordinara mobilitate a registriului vocal.

— Pauză. (aceste „făcări” magistrale ale lui Protasov)

— Rolul a fost interpretat de nemurări actori. Unii l-au văzut pe Protasov ca un om total lipsit de viaţă, fără putere. Eu cred că Tolstoi l-a gândit altfel. Protasov e un om puternic, dornic de viaţă (ce n-aş da ca să am acum un aparat de filmat şi un magnetofon!). El luptă împotriva convenţionalismului unei societăţi putrede. Protasov era un om care nu putea accepta compromisurile, un om integru.

— Nu idealizaţi oarecum personajul?

Protasov (cîntî, dacă vrei, Simonov) mă fixează. Mă simt coplesit. Într-adevăr Protasov nu e un om lipsit de viaţă. Aşa vrea să retrăieze întrebară...

— Nu cred. Condiţiile societăţii în care trăia l-au coplesit. În această stă cheia interpretării acestui rol. Lenin iubea foarte mult piesa şi aceasta e o indicaţie sigură asupra valorii ei.

— Nu ştiu de ce, măestre, dar nu vă pot vedea în alt rol. (Imi iau inima în dinţi): Pentru mulţi nu sunteţi Simonov, ci Protasov.

— Imi pare bine într-un anumit sens. Dar, dacă aş accepta integral această dublare, ar însemna că sînt limitat la un rol. Or, un actor trebuie să creeze de fiecare dată un personaj, să intre în pielea lui. Şi, subliniez, să creeze.

— Repet acum rolul muncitorului Rodin din piesa lui Pogodin „Flori vii”. Iar pentru mai firu mă gândesc să joc rolul regelui Lear sau Othello. Nu m-am hotărît.

— Aţi mai jucat în piese de Shakespeare?

— Da. În „Macbeth”.

— Sînteţi şi un cunoscut actor de film. Credeţi că este de dorit ca un artist să joace şi pe scenă şi pe ecran?

— Cred că nu există o incompatibilitate. Eu mi-am făcut debutul în film, în 1923. Abia în 1924 am început să joc teatru. Desigur că azi sarcina actorului de film este mai complexă decît altădată, pe vremea filmului mut. Dar aceasta nu constituie o piedică, căci nu e vorba de o specializare îngustă. Esenţa jocului e aceeaşi şi în teatru şi în cinema. Ceea ce le deosebeşte este căutarea unor forme de expresie specifice. De exemplu pe scenă vei interpreta o

scenă de furie aşa... Iar pe platoul de filmare aşa... (ce să fac, nu pot transcrie, ceea ce Simonov ne-a demonstrat). De altfel poate aţi văzut „Petru cel mare” sau „Tănuşul” în care am jucat.

— Încă o întrebare: ce aţi vrea să transmiteţi tinerilor noştri actori?

— Eu? Sînt doar actor ca şi ei. — Totuşi, experienţa dvs., ca şi mă refer, doar la ceea ce e mai puţin important.

— Dacă insistaţi. (Simonov se gîndeşte, se frîmîntă). Un singur lucru aş vrea să le spun: să muncească, de trei ori să muncească. Numai talentul nu ajunge. Şi cel mai mare pericol e îngîmfarea. Tatăl micului interpret al rolului lui Serioja, în filmul cu acelaşi nume, a interzis lui să i se spună copilului căi actor. Să nu-l strîmbe, spunea el. Avea dreptate. Munca noastră cere modestie.

— Şi notaţi, aceasta o spune Simonov, marele Simonov care pentru noi toţi este Protasov, Protasov chiar şi atunci cînd dă interviuri, cînd vorbeşte de film sau de modestie.

şi L. VIVIEN

Convorbirea continuă. Ne adresăm acum lui L. Vivien, regizorul principal al Teatrului „A. S. Puşkin”, artist al poporului al U.R.S.S.

— Despre repertoriul teatrului? Teatrul nostru caută să prezinte spectacole cu piese ale marilor ideii, cu piese care exprimă frîmîntările oamenilor unei epoci. De aceea montăm şi „Nora”, şi „Tragedia optimistă”.

— Aveţi nevoie pentru aceasta de un colectiv cu mulţi actori, dar fiind varietatea repertoriului?

— Da. Colectivul nostru este puternic. Nu este vorba de cantitate, ci de calitate. Căci un mare actor poate să treacă print-o gamă foarte variată de roluri. Iată-l de pildă pe Cerkasov.

— În primul rînd ne străduim să creăm spectacole răsculţoare despre oamenii zilelor noastre. În repertoriul permanent al teatrului sînt inscrite piese ca „Tragedia optimistă”, „Ani de pribegie” de Arbuzov sau „Fericire aspră” de V. Mihailov, spectacolul în care rolul lui Lenin este interpretat de Cestnikov.

— Repetăm acum o piesă a lui Pogodin intitulată „Flori vii”. Este o piesă contemporană despre oameni contemporani în care sînt înfăţişate transformările unor membri ai unei brigăzi comuniste. Iar piesa lui Korneiucik „Deasupra Niprului” ne prezintă schimbările petrecute la sate, noua psihologie a colhoznicului. De asemenea pe scena teatrului nostru au fost jucate piese din fondul de aur al dra-

maturgiei clasice ca „Revizorul”, „Unchiul Vania” sau „Un cuib de nobili”. Pregătim acum un spectacol de mare montare realizat după „Război şi pace” în dramaturgia lui N. Volkov. Piesa se va intitula „Andrei Bolkonaki”.

— Care este concepţia care vă gîndează la montarea unor piese clasice? Le respectaţi ad-literam?

— În ceea ce priveşte textul nu facem modificări. Dar deşi este un teatru academic el nu este un muzeu. Aşa că citirea oricărei piese se face prin prisma contemporaneităţii. Apreciem diferitele piese în funcţie de felul cum răspund problemelor zilelor de azi.

— Du alte cuvinte, spectacolele clasice montate într-o vizuină modernă?

— Nu e vorba de formă, de diferite căutări sterile care se referă numai la aspectele de suprafaţă ale unui spectacol. Gînd spun — prin prisma contemporaneităţii — mă gîndesc la ceea ce este uman, progresist într-o piesă. Eu sînt adeptul lui Nemirovic-Dancenko care cerea să căutăm esenţa piesei şi în funcţie de ceea ce este principal, de miezul ei, s-o judecăm.

— Vreţi să concretizaţi?

— Da. La noi s-a jucat „Hamlet” interpretat de actorul Freindli. Acest spectacol cu înalte semnificaţii filozofice l-a prezentat pe „Hamlet” ca un om în căutarea unei soluţii. Elementul progresist al piesei l-am găsit în această afirmaţie a lui Hamlet: „Dă-nemarca este o închisoare”. Desigur că nu e vorba aici strict de Danemarca. E o generalizare pentru epoca respectivă. Aceasta este esenţa piesei. Hamlet caută o ieşire din această situaţie. E greu într-o convorbire de câteva minute să rezum toate sensurile piesei lui Shakespeare. Dar accentul cade pe zăcuciumul lui Hamlet pentru salvarea din „inchiisoare”. Aşa că nu latura pesimistă a piesei care există, fără îndoială, constituie centrul de greutate al montării. Dacă vreţi chiar şi moartea lui Hamlet sau a lui Romeo, ca să ne referim şi la altă piesă a titanului de la Stratford, nu constituie un final deprimant. Căci cei doi eroi au căştigat simpatia spectatorilor pentru ideile lor, pentru lupta lor. Iată, dacă vreţi, scopul spectacolelor noastre care şi cînd pornesc de la piese clasice urmăresc înălţarea sufletească a omului, educarea lui.

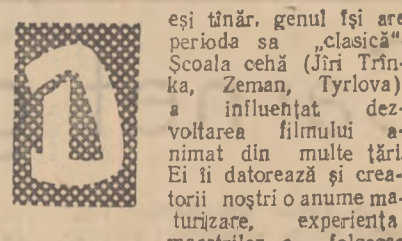
— Cu spectatori ca cei de la Bucureşti nu este dificil de îndeplinit o asemenea misiune. Rar am văzut reacţii atât de spontane, mai ales într-o ţară cu altă limbă. De la prima noastră reprezentare s-a stabilit o adevărată legătură între scenă şi sală. Sperăm că exigenţele publice bucurătoare este mulţumit de spectacole, contribuitor de prietenie între popoarele noastre.

— S. MINCU

Scenă din piesa „Tragedia optimistă”, interpretată de ansamblul Teatrului Academic de dramă „A. S. Puşkin” din Leningrad

CONTEMPORANEITATE ŞI ORIGINALITATE

esii tînr, genul fşi are perioada sa „clasică”. Şcoala cehă (Jiri Trinka, Zeman, Tyrlova) a influenţat dezvoltarea filmului animat din multe ţări. El îi datorează şi creatorii noştri o anumă turizare, experienţa maestrilor de folosece astăzi tinerii animatori din ţări care participă în lăra la un concurs de acest gen (Republica Arabă Unită). Recentă competiţie internaţională demonstrează încă o dată diversitatea filiaţiunilor (printre care nu trebuie neglijată, la popoarele cu veche tradiţie a teatrului de păpuşi, o descendenţă directă din această ramură, decendentă vizibilă mai ales la filmul chinez — cu o plastică foarte interesantă — la filmul german). Interesante ni se par îndeosebi perspectivele pe care le anunţă în prezent genul.

Insemnări de la al doilea festival internaţional al filmului de păpuşi

Pe planul diferitelor realizări cinematografice, pelicule ca: „Mizul tren (R.S.C.) Cîntecul tractorului (R.P.R.), Ce s-ar întimpla dacă... (R.P.U.), Imediat la stînga după lună (R.D.G.) aduc în peisajul frugal, desuet al ursoleţilor şi iepuraşilor de viaţă, poezia proaspătă a sputnicilor ce revoluţionează cerul, a trenurilor electrice ce străpung vertiginos spaţiile, provocînd nostalgia unui modest marfar, poezia omului care descoperă — inventiv — mijloace năstruşnice de uşurare a muncii. Nu toate aceste subiecte din zilele noastre şi-au găsit însă formula artistică corespunzătoare. Păpuşile din filmul german se mişcă greoi, au măsă încercate, concepţiile în acelaşi stil arhice, fie că e vorba de păzitorii cerului ori de pionierii anului 2000. Deşi evoluează într-o ambianţă ultramodernă, călătorul pe motocicletă zburătoare, personajul din Cîntecul tractorului nu are acea linie simplă agreabilă, pe care o înlimim la filmele maghiare ori poloneze de pildă. La ultimele, regretăm că simplificarea elegantă a decorului, vioiciunea mişcării şi limpezimea desenului păpuşii n-au fost folosite într-un context dramaturgic mai bogat, cu finalitate educativă precisă.

Ne amuză ghiduşile drăcuşorului înşnit din jobenul magic, admirăm graţia cu care pînşoara rumenită se transformă într-o ţărănuţă nostimă, lumbărcă în portul din Lowiez. Dar întrebarea „cul prodest?” ne stăruie pe buze, pîrîndu-ne că fantezia şi spiritul contemporan, manifestate în plastica filmului, nu ating şi fundamentul operei: scenariul. Interesantă pentru raportul armonios obţinut între conţinut şi formă ni se pare spirituala satiră maghiară la adresa celor ce-şi însuşesc avul public. Cineştii şi-au adus eroul — o figură caricaturală, de un comic savuros — în mijlocul unor cludele întîmplări pe care numai filmul animat le poate realiza: obiectele din jurul hotului dispar miraculos. Iăstîndu-l să calce în gol, pe un

teren pustiu de mîini nevăzute. Cogmarul e plin de ingeniozitate şi amor şi joacă — spre deosebire de fanteziile „în sine” ale unor pelicule citate — un rol dramaturgic definit. El moralizează în final eroul, punîndu-l în situaţia de a-şi imagina singur „ce s-ar întimpla dacă...”

Ca un omagiu adus literaturii clasice contemporane, descoperindu-l pe ecran sensuri de stringenţă actualitate (ca acest plin de umanism poem închinat dragostei, frumosului care învinge orice piedică: „Norul îndrăgostit”), cinematografia sovietică s-a prezentat cu trei filme, cu trei mari nume pe genic: Cehov, Maikovski, Nazim Hikmet. Ceea ce impresionează aici (pe lângă valoarea literaturii alese) este măiestria cu care cineştii au putut transpune — în acest gen dificil — specific literar şi naţional al scriitorilor respectivi. Recunoşti cu uimire în păpuşa din A întrecut măsura, tipul creat de Cehov în literatură.

Caracterul laconic al imaginii cinematografice, fără metafore, cu asociaţii directe şi energice, sugerează perfect mişcarea versului matakovskian („Poveste despre Vlas cel leneş”), în timp ce poezia orientală, ritmul amplu al poemului lui Hikmet, fşi găsesc un desăvîrşit echivalent plastic pe ecran.

Selecţia cehoslovacă — cea mai cuprinzătoare: 8 filme — marchează varietatea genurilor şi stilurilor care-şi dau înlînire în arta realist-socialistă a ţării prietene.

Jiri Trinka continuă să domine — cu personalitatea sa viguroasă — grupul de talenţi cineşti cehi. Fecia sa — ecranizarea Visului unei nopţi de vară — încîntă prin bogăţia inspiraţiei, prin graţia dansului aerian — miracol al genului. Rămîne încă tributari unei concepţii mai vechi asupra decorului, concepţia depăşită cu succes de colegii ai săi de animaţie ca Zeman şi Tyrlova. Ultimele — îndeosebi — li datorăm acelaşi încîntător poem al muncii modeste, anonime („Mizul tren”), superior ca semnificaţii propriei creaţii anterioare a autoarei unor dîouă poveşti pentru copii.

Remarcabile pentru originalitatea plasticii lor, pentru generozitatea şi pregnanţul colorit specific naţional sînt basmele chinezeşti („Dragonul sculptat”, îndeosebi, premiat la concurs). Încîntătorul carusel boreal (Franţa) ori atelierul, năstruşnicul filmuleţ englez Snip, Snap şi Top, ca şi filmele jugoslave merită de asemeni menţionate.

Alice MĂNOIU

Opera, spectacol muzical şi dramatic

Discuţiile purtate în jurul „profitului” teatrelor de proză se pot raporta cu utilitate şi asupra scenelor lirice, sub dublul aspect al problemei: repertoriul şi stilul de interpretare. Ciclul de reprezentaţii dat recent în Capitală de Colectivul Operei de Stat din Cluj a fost deosebit de bogat în sugestii pentru cel interesat de rosturile şi evoluţia spectacolului românesc de operă, şi a suscitată de altfel un interes considerabil în rîndurile marelui public. În primul rînd, prin caracterul repertoriului.

Se spune adeseori, şi cu temel, că prestigiul unui teatru de operă este dat nu atât de ceea ce joacă, cît de felul cum joacă, şi o serie de scene ilustre şi-au creat un profil bine definit, prin prezentarea în condiţii de perfecţiune a repertoriului naţional. Problema trebuia pusă în alţi termeni. Operele noastre au datorat de a pune în scenă lucrările originale, şi acest obiectiv este urmărit ca consecvenţă, dar sînt totodată chemate să dezvolte gustul pentru artă al maselor largi, incluzînd în repertoriu cele mai valoroase creaţii ale muzicii universale, printr-o echilibrare armonioasă a ceea ce au dat mai bun marile şcoli naţionale. Această preocupare roiesc limpede din lista spectacolelor prezentate de opera din Cluj.

În aprecierea lor, s-au emis în general păreri pozitive, alături de rezerve serioase, fără a se tîna însă seama de o înţepănare care pune într-o lumină deosebit de favorabilă realizările oaspeţilor noştri, anume faptul că de la înfîinţarea ei şi pînă astăzi, Opera din Cluj a funcţionat ca o rezervă de cadre a celei din Bucureşti. Numărul cîntăreţilor care după ce şi-au cântat armela la Cluj, au venit la Bucureşti pentru a realiza o carieră prestigioasă este impresionant. Roluri de cîrtă dificultate a-jung astfel să fie susţinute la Cluj de cîntăreţi fără suficienţă experienţă sau lipsiţi de o dotare naturală deosebită. Mai mult decît atât, faptul că trupa clujeană are o componenţă relativ redusă, face ca anumii artiştii să apară în roluri destul de deosebite ca fîşetura vocală şi cerinţe de interpretare, dintre care e firesc ca unele să le convină în mai mică măsură.

Pe aceste date obiective nu pot fi troncitate cu vederea într-o apreciere globală a nivelului Operei de Stat din Cluj.

Spectacolele denotă existenţa unei conduceri muzicale competente. Coorul condus de Kurt Mîld este ca adevărată remarcabil prin calitatea sonoră şi omogenitatea sa. La fel şi orchestra, la care nu am înţilnit acea deplorabilă rutină funcţionărească care răzbea uneori chiar şi în execuţiile unor ansambluri simfonice. La papirul şefi experimentaţi — Eugen Lazăr şi Alexandru Taban, — un dezbater cu certe calităţi — Petre Sîbrcea — şi un mare animator, Anatol Chisadi, conducătorul spectacolelor „Viltoarea” şi „Don Juan”, un muzician care şite să obţină maximum de efecte expresive din orchestra şi din partea soliştilor, şi să creeze o ambianţă de emoţie artistică, adică un adevărat dirijor de operă de tip modern.

Directorii de scenă ai operei clujeană tind spre soluţii regizorale simple, care sînt nu împietate prin exces de mişcare asupra exprimării textului muzical. Există în această orientare o latură bună — evitarea gesticaţiei retorice, există însă şi o primejdie, cea a statului care se evidenţiază mai ales în operele cu o dramaturgie convenţională, ca „Don Juan” sau „Ne-

desprînda în primul rînd „Viltoarea”. Trioul interpretorilor principali (Elena Vădu, remarcabilă soprana dramatică, Vasile Şildan şi George Busuico sau Traian Popescu (Leoporello) cîntăreţi seruişi de voci frumoase fşi compun personajele într-o concepţie adecvată, ca şi tîndul Ioan Budoiu (Don Juan) debutant în acest rol pe care are posibilitatea să-l mai sleuiască. În mai mică măsură satisfac interpretul feminin, poate cu excepţia Liolei Liseanu (Zerlina). Elena Hlăndrea este o voce de calitate, care nu a găsit însă expresia cea mai potrivită pentru rolul Donnei Anna, iar Lia Marcu Anca (Donna Elvira), cîntăreţoasă cu indiscutabile merite, a desăvîrşit o impetuozitate cu totul străină de esenţa muzicii mozartiene.

Desigur că cele mai dificile lucrări din repertoriul prezentat la Bucureşti sînt „Annaliese” şi „Don Juan”. Opera wagneriană care voci de o calitate cu totul deosebită şi o concepţie simfonică nuanţată cu extremă sensibilitate. Alături de Stella Simionetti, autentică soprana wagneriană, dau satisfacţie Constantin Ūrşulescu, Corneliu Fîndăţeanu şi Emil Mureşan-Neavind o voce de tenor wagnerian, Theodor Carabiber reuşeşte totuşi să creeze unele momente frumoase. Bagheta severă a dirijorului Eugen Lazăr vizează mai degrabă coeziunea de ansamblu decît adinea expresivitate.

„Don Juan” este cea mai îndrăzneală încercare a artiştilor din Cluj. Realizarea e departe de a fi perfectă, interpretii sînt inegali, dar meritul ansamblului care a abordat muzica, altă de pretenţioasă în simplitatea ei, a lui Mozart, nu trebuie ni-

danşă cu caracterul specific acestor drame muzicale moderne.

Cele două lucrări originale — opera pentru copii „Capra cu trei ūzi” şi noua creaţie a compozitorului clujean Tudor Iarda „Neamul Ūimăreşilor” (care comporă o analiză aparte) au fost slujite de interpretării muzicale de bună calitate, cea dintîi oferind şi prilejul unei amuzante transpuneri în vizual a basmului lui Creangă.

S. MINCU

nimalizată. Dirijorul Anatol Chisadi a încercat să imprimă spectacolului un stil mozartian, dar nu a reuşit decît în parte. Orchestra cîntă şi aci foarte îngrîşit, Ion Pîso (Don Ottavio) şi Traian Popescu (Leoporello) cîntăreţi seruişi de voci frumoase fşi compun personajele într-o concepţie adecvată, ca şi tîndul Ioan Budoiu (Don Juan) debutant în acest rol pe care are posibilitatea să-l mai sleuiască. În mai mică măsură satisfac interpretul feminin, poate cu excepţia Liolei Liseanu (Zerlina). Elena Hlăndrea este o voce de calitate, care nu a găsit însă expresia cea mai potrivită pentru rolul Donnei Anna, iar Lia Marcu Anca (Donna Elvira), cîntăreţoasă cu indiscutabile merite, a desăvîrşit o impetuozitate cu totul străină de esenţa muzicii mozartiene.

Desigur că cele mai dificile lucrări din repertoriul prezentat la Bucureşti sînt „Annaliese” şi „Don Juan”. Opera wagneriană care voci de o calitate cu totul deosebită şi o concepţie simfonică nuanţată cu extremă sensibilitate. Alături de Stella Simionetti, autentică soprana wagneriană, dau satisfacţie Constantin Ūrşulescu, Corneliu Fîndăţeanu şi Emil Mureşan-Neavind o voce de tenor wagnerian, Theodor Carabiber reuşeşte totuşi să creeze unele momente frumoase. Bagheta severă a dirijorului Eugen Lazăr vizează mai degrabă coeziunea de ansamblu decît adinea expresivitate.

„Don Juan” este cea mai îndrăzneală încercare a artiştilor din Cluj. Realizarea e departe de a fi perfectă, interpretii sînt inegali, dar meritul ansamblului care a abordat muzica, altă de pretenţioasă în simplitatea ei, a lui Mozart, nu trebuie ni-

danşă cu caracterul specific acestor drame muzicale moderne.

Cele două lucrări originale — opera pentru copii „Capra cu trei ūzi” şi noua creaţie a compozitorului clujean Tudor Iarda „Neamul Ūimăreşilor” (care comporă o analiză aparte) au fost slujite de interpretării muzicale de bună calitate, cea dintîi oferind şi prilejul unei amuzante transpuneri în vizual a basmului lui Creangă.

S. MINCU

S. MINCU

Radu GHECIU

Imagini din spectacolele teatrelor de păpuşi din R.P. Ungară (fig. 1,2,3,5) Italia (fig. 4) şi R.S. Cehoslovacă (fig. 6).

desen de IONIŢA JIANU

PREZENŢE SEMNIFICATIVE...

păpuşi compuse numai dintr-un uşor contur... Merită relevată şi interpretarea eroului principal, Heracle, în care graţia şi forţa s-au amestecat deopotrivă. Inegalitatea stilistică (prezenţa apăsată şi a unui guignon uneori grotesc în luptele lui Heracle) în conceperea păpuşilor, repetarea unor mijloace scenice tot în cadrul luptelor eroului şi neexpresivitatea vociferelor nu ştirbesc însă prea mult din surpărare pe care o au spectatorii la înfîlţirea cu acest tînr colectiv.

Un exemplu pentru celelalte teatre: grija teatrului „mare” din Constanţa pentru „mezinul” său, secţia de păpuşi, căruia i-a creat todeauna bune condiţii pentru spectacole.

Păpusarii ieşeni (regizor M. Al. Foca) se dedică statornic în primul rînd copiilor. Fără prea multe căutări novatoare, repertoriul lor urmăreşte în primul rînd să se adreseze copiilor de toate vîrstele pe o linie păpuserească destul de „ortodoxă”. Spectacolele lor trăiesc în primul rînd print-un mare pitoresc local, print-un farmec poetic propriu ce porneşte de la un imitabil dulce dialect local, pînă la o savuroasă nîmure păpuserească ce fşi păstrează şi ea un caracter moldovenesc, Valorificarea ai folclorului, ieşeni au prezentat „Dănilă Prepeţec” (dramaturgie de Mircea Suci). Ion Creangă, „servit la el acasă”, a avut parte de un spectacol plăcut, cu un

erou principal bine caracterizat prin voce şi mişcare şi prin câteva „înlînări” cu dracii” de un uşor truculent. Ieşeni au cîştiga minutorii talenţi şi care vor fi desigur receptivi şi la modalităţi de expresie păpuserească mai moderne.

Una din surprizele Festivalului o constituie şi prezenţa teatrului de păpuşi din Orasul Stalin. Pentru proscolar, a fost realizat un excelent spectacol „Murdărici” (după cîrticica „Spăl de rup” de C. Ciukovski în savuroasa traducere a poetului Marcel Bredaşu), un exemplu de tratare modernă, cu mijloace specifice păpusereşti a unei poveşti simple şi educative. Obiectele uzuale ale unui copil, animate, devin simboluri elocvente, receptate de micii spectatori: periuţa de dinţi, buţetele, spălătorul, iată personajele ce conduc acţiunea. O mare graţie şi un ritm alert (regizor Ion Simionescu), un decor şi păpuşi simple, dar elocvente plastic (Maria Dimirescu), o muzică inspirată (C. Pirovanu) sînt elementele succesului unui spectacol proaspăt şi cuceritor, la care am regretat numai slăbiciunea interpretării vocale şi defectuoasa imprimare sonoră.

În sfîrşit, teatrul de păpuşi din Sibiu ne-a prilejuit înfîlţirea cu cei doi cunoscuţi eroi ai lui Busch — Max şi Moritz. Prelucrare dramatică, cu ingeniozitate, aceste întîmplări cărora li s-a adăugat un tîlc etic (dramati-

zare de Hedwig Szaunig care e în acelaşi timp regizoarea, scenografa şi creatoarea păpuşilor — fapt care pare uimitor dar care simbolizează de fapt prezenţa intimă a animatorului „la păpuşar”). Ispăşirile celor doi porneşti au avut haz pe scenă. Spectacolul corect realist, are ingenioase trucuri mai ales pe linia mişcării eroului principal, a căror dinamism e fost bine rezolvată tehnic. Micul colectiv sibian de păpuşi care joacă în limbile română şi germană e în plină ascendenţă. Colectivul secţiei române a teatrului de păpuşi din Cluj a prezentat o suită de poveşti dramatizate după Creangă. Cei mai înzeştaţi dintre păpusarii — Horia Pop, Ana Rusu-Brie, Elena Voicu au fost pe rînd regizorii celor trei întîmplări. Alcătuite fără mari complicaţii, dar cu o acurateţe artistică de calitate, şi mai ales cu un ritm trepidant, nervos, personajele s-au mişcat în scenă viu, colorat, ajutate de imaginea plastică a înzeştrărilor scenografice Al. Rusan. Pline de haz, vociile au ajutat substanţial la conturarea personajelor.

Mai există însă şi alte colective provinciale: Tg. Mures (regizor Paul Antal), Timişoara (regizoare Florica Teodora), Braşia, Galaţi, Piteşti, Botoşani, Alba Iulia, Bacău etc., care se află într-un progres artistic îmbucurător.

Activitatea lor încununată de realizările teatrului Tăndărică, primul nostru teatru de păpuşi, ne dă satisfacţia unor mari realizări artistice în acest sector.

AI. POPOVICI

11 ANI DE LA PROCLAMAREA REPUBLICII DEMOCRATE GERMANE

Cartea în R. D. Germană

Pentru orice călător în Germania acestor ani este cu totul clar și de la început, efortul susținut al Republicii Democratice Germane pentru apropierea dintre cele două părți ale Germaniei și căutarea continuă a unor căi de înțelegere.

În Republica Democrată Germană, stăpânitorilor și țăranilor, constructor al socialismului, se acordă o mare importanță culturală. Aș vrea să fac aici câteva scurte notații în legătură cu unele aspecte ale editării cărților, factor important al revoluției culturale pe care o trăiește în prezent Republica Democrată Germană.

În primul rând trebuie subliniată deosebită grijă pentru dezvoltarea și promovarea literaturii germane naționale. Cele 80 de edituri ale Republicii democratice fac să apară anual sute de titluri aparținând literaturii clasice germane, în tiraje globale de milioane de exemplare. Un singur exemplu este suficient — editia în mai multe volume a lui Goethe a apărut într-un tiraj total de 1.500.000 exemplare.

Un fapt cu totul remarcabil, pe care îl cunoaștem de altfel și noi tot atât de bine în țara noastră, constă în aceea că de îndată ce apar aceste editii, se epuizează cu mare repeziciune. Grație tirajelor ridicate tipărirea din clasele se pot vinde la prețuri care le pun la îndemână oricărui cumpărător. Astfel editia operelor lui Goethe în 6 volume, pe care a tipărit-o editura Aufbau din Berlin, (pe hirtie vellană și cu copertă pinată), costă numai 28 de mărci.

Sunt foarte cufite și răspindite și operele marilor autori contemporani germani. Un alt exemplu poate fi concludent. O editie a operelor lui Thomas Mann a fost publicată și vândută în R. D. G., într-un număr mai mare de exemplare decât a fost, în 12 ani, în Germania occidentală. Lucrările marilor scriitori contemporani, Anna Seghers, Bertolt Brecht, Johannes R. Becher, Willi Bredel, Arnold Zweig, Stephan Hermlin, Kuba, cunoscute și difuzate de milioane de exemplare în Republica Democrată Germană.

Guvernul de la Bonn în schimb face toate eforturile pentru a împiedica difuzarea operelor umanitare și progresiste ale importanților scriitori germani. Această discriminare nu este compatibilă cu caracteristicile revoluției culturale din R. D. G., unde și alți scriitori ca Herman Hesse, Rainer Maria Rilke, Christian Morgenstern și încă mulți alții, moderni sau aparținând trecutului, sunt editați în mari tiraje, rapid epuizate.

În ceea ce privește traducerea, tălmăcirile din literatura sovietică au cunoscut un uriaș avânt, ocupând spațiul conferit de importanța și calitatea ei înalt artistică.

Dar lista traducerilor este mult

mai vastă și comportă numele celor mai de seamă autori din literatura universală de la Homer, Dante Alighieri, Shakespeare la Thackeray, Burns ori Edgar Allan Poe în decurs de numai doi ani editurile din Germania democrată au publicat din Balzac, Victor Hugo, Stendhal, Flaubert, Zola, Alphonse Daudet, 49 de titluri într-un tiraj de 942.000 exemplare. Exemplul este concludent și pentru literaturile altor țări. Și literatura țării noastre este bine reprezentată prin traduceri cu reale calități artistice din opera lui Mihail Eminescu, Ion Luca Caragiale, Ion Creangă, Liviu Rebreanu, Camil Petrescu, Mihail Sadoveanu, Tudor Arghezi, Zaharia Stancu, Mihail Beniuc, Marin Preda, Titus Popovici și alții.

Tipărirea germană este prețuită printre cele mai bune din lume sub raportul prezentării și execuției grafice iar marile expoziții de carte din cele mai de seamă centre culturale universale o dovedesc din plin.

Publicațiile pentru copii și tinerii au un nivel ridicat în R.D.G. Lista lor este foarte variată. Editorii germani însă, au sentimentul că nu publică destule opere din domeniul acesta literar. Trebuie să arătăm că lucrările noastre literare dedicate copiilor și tineretului sînt din cele mai traduse în Germania democratică.

Numărul mediu al titlurilor de cărți pe edituri și pe an este în R.D.G., de zece ori mai mare decât cifra corespunzătoare din Germania occidentală iar tirajul mediu este de 25-30 de ori mai mare. O altă dovadă statistică demonstrează că în R.D.G., se publică 42 exemplare pe cap de locuitor față de 2,6 în Germania occidentală, și ceea ce este și mai important în Republica Democrată Germană, cărțile se vin.

Acestea sînt numai câteva rapide notații din viața culturală a Germaniei, pe care orice călător oricît de grabit vrea s-o cunoască în profunzime pentru a putea înțelege de ce în 15 minute de depășire de semnificația și armonia orașului de suprafață și intelectualitate. Weimar, peste care se înalță în prețurile și nenaurire puritatei lui Schiller și Oltchianismul neturburat al lui Goethe, se află muzeul național german numit Buchenwald. Acolo se păstrează într-un vas de cristal, ca un simbol, o inimă.

O inimă care a fost smulșă din pleptul unui deținut, fixată viu pe masa de operație de către hitleristi. Am căutat să descifrez înfinia tristețe care mai există în ochii multor femei germane. Cauza principală a fost războiul generat de fascism și impresia cea mai puternică a unui călător în Germania democratică, este că poporul ei nu va uita niciodată această cauză. Spre a o evita pentru totdeauna, pentru a conștientiza o viață fericită în care cultura și civilizația tradițională joacă un mare rol, sînt active oapșezecile milioane de germani, tot aștia luptători ai socialismului, ai păcii și prieteni ai țării noastre. Acestor milioane de germani, a căror aniversare este atât de importantă pentru întregul front al păcii, le trimitem un cald salut de solidaritate și profundă prietenie.

Alexandru BALACI

„Colțul cărții din R.D.G.” la Expoziția internațională de la Leipzig

Carnet german

● „Die Fahne von Kriwoj Rog” („Steagul de la Kriwoj Rog”) este titlul noului roman al lui Otto Gotsche distins cu premiul pentru literatură al Uniunii Sindicatelor Liberale Germane.

Acțiunea acestui roman se desfășoară în perioada premergătoare izbucnirii crizei economice mondiale. Un șleaz dăruit de minerii din Kriwojrog unor tovarăși germani devine pentru acesta un simbol al luptei clasei muncitoare, un simbol al internaționalismului proletar, un simbol al speranței și al încrederii în victoria finală asupra fascismului.

● O nouă colecție de „Studii germanice” a fost recent inaugurată de editura berlinză „Rütten și Loening” cu solemnul „Untersuchungen zu Thomas Mann” („Cercetări despre Thomas Mann”) de Inge Diersen.

● Cu ajutorul metodei materialist-dialectice, autoarea trasează principalele etape ale glorioșului drum spre realism, parcurs de marele scriitor.

● După ce a ajuns în R.D.G. la un tiraj de 500.000 exemplare, romanul „Nacht unter Wölfen” („Gol printre lupi”) de Bruno Apitz este tradus în momentul de față în limbă.

● La cel de al 5-lea Tîrg Internațional de cărți din Varșovia, la care au participat 153 de edituri din numeroase țări, totalizînd 40.000 de titluri de cărți, Republica Democrată Germană a fost în acest an principalul expozant. A fost prezentată o expoziție colectivă a întreprinderii Deutscher Buchexport und Import GmbH, Leipzig, la care au participat 80 de edituri, dintre

care 10 edituri cu standuri proprii. În total au fost expuse 3.500 titluri de cărți.

● La cel de al II-lea Festival Muncitoresc din Republica Democrată Germană, au participat 25.000 de artiști amatori și 5.000 de artiști profesioniști din toate regiunile Republicii Democratice Germane care au dat aproape 1.000 de reprezentații. Cu ocazia pregătirii celui de al II-lea Festival Muncitoresc au fost create în cadrul întreprinderilor numeroase echipe de artă populară și cercuri de creație populară. Muncitorii au luat în mină condeul, penelul și paleta, ei au intrat în formați de cor, de muzică, de dans și de teatru. Nouă teatre muncitorești și muncitorești-țărănești ca și primul balet muncitoresc al Uzinelor Chimice Buna au scos în evidență, prin reprezentațiile lor, caracterul muncitoresc al acestui festival și au demonstrat voința clasei muncitoare de a lupta împotriva militarismului și a pregătirii de război din Germania occidentală.

● Romanul „Inundații” de Werner Eggerth marchează un pas important înainte în descrierea muncii colective și a luptei pentru formarea unei conștiințe socialiste.

Romanul se concentrează asupra efortului eroic al unei brigăzi de mineri pentru a îndeplini planul, rămas în urmă datorită unei inundații.

Caractere puternice și bine individualizate alcătuiesc o galerie de personaje pregnante, adevărați eroi al construcției socialismului în R.D.G.

POEZIILE LUMII

contrapunct

Ziarul elvețian „Volx ouvrier” publică în folieton românul lui Cezar Petrescu „Intunecare”.

MAX ZIMMERING

Gloriosul deceniu

I
Deceniu glorios de muncă!
E drumu-anevoios la început,
Dar omul drept, în muncă se aruncă
Și toate le reia de la-nceput.
Orașe moarte, largi ruini,
In ciuda lipsurilor noastre,
Le reformarăm în lumini
Și-n ceruri strălucind, albastre.
Noi dezarmarăm minile-nrâte,
Conduși mereu constant de rațiune,
Pe-a graficelor noastre strune,
Izbînzile doar fulgeră, sporite.
O, zece ani! dar au crescut furnale,
Uzini pentru poporu-eliberat
Și țara-ntr-oaregă-a răsuflat,
Suliță-n vîrstă demnității sale.
O, zece ani! Suiți fierbinte!
Nimic în urmă, totul înainte!

II
Mări topite — minerale purpurii,
Cărțile albite-n rafturi, vii,
Te salută, țară renăscută!
Frumusețea ta ni-i cunoscută,
Noi o creștem pentru viața-naltă,
Strînși în rinduri, laolaltă,
Noi, poporul, născător de poeme,
De neclătinat în vreme,
Bucurii mereu-năltăm în soare,
Pentru noi, și pentru timpurile viitoare.

În românește de GRIGORE HAGIU

„SPALAREA CREIERULUI” SAU CAZURILE B. B. ȘI M. M.

Sîntem triști. Nespus de triști. Orice consolare e de prisos. Telegrama „France Presse” (A.F.P.) ne-a doborât.

Vă gândiți la alte victime ale luptelor din Algeria? Sau poate căutați în „Larousse” explicația cuvîntului „libertate” (la pag. 581 în ediția 1930) pentru a înțelege raportul dintre a căsătorie nouă și măsurile administrative luate împotriva lui Simone Signoret, Alain Renais sau Françoise Sagan? Nimic din toate acestea. Ce contează Algeria sau libertatea cuvîntului. A.F.P. are alte griji. Și nu numai agenția oțioasă a guvernului francez, ci și majoritatea gazetelor de pe marile țări. Cinci coloane în „Le Parisien Libéré” sau opt în „France Soir”. Ce să mai vorbim de „France Dimanche” sau „Paris Match”.

Știrea care a făcut să vibrez înimile, obișnuite cu șocurile, ale redactorilor parizieni a venit din îngrășimile orașului Menton. Aci, în a 28-a zi a celui de a noua luni a anului de grație 1960 s-a sinucis Brigitte Bardot. (Ca să nu aveți încredință, să spun dinainte că scenariul e de happy-end) Deci, s-a sinucis B. B. Știrea pe trei sau patru coloane. Considerații, în ciuda rîndirii, despre inutilitatea vieții care, în ciuda succeselor, a fericii și alte clișee, poate ori cînd să te împingă spre un gest fatal (deci mai bine băiat vesel în trupele din Algeria). Urmează în ediția a doua, o fotografie. Transportată la spitalul din Nisa, Medicul, Surori, Lacrimă (nu de circumstanță). Toată noaptea stiri contradictorii.

Insfîșîșit zorile. Secretarul de redacție a atîpîi. Dar Monsieur Boussac, cu gîndul la „Figaro” și la cai, cere stiri, stiri de senzație. „Iubirea pe prima pagină” — cum spune „France Observateur”. Telemprimatorul facînd, reproducem începutul telegramii A.F.P.: „Starea sănătății lui Brigitte Bardot, foarte alarmantă ieri seara, după tentativa de sinucidere, nu mai prezenta îngrijorare azi dimineață. Tînăra actriță a petrecut o noapte calmă și se discută acum de viitorul său film „La bride sur le cou”. Deci nu mai e vorba de moarte. Sfîșîșit roz.

Dar tot sîntem triști. Nespus de triști. De ce a încercat B. B. să se sinucidă? Insuccese artistice? Amor? Da. Dar ce fel de amor? Aci începe senzația. Și ziarul „France Soir” sau „Paris jour” sînt mulțumite. Căci dacă „In 1960” romanța sentimentală, pînă la urmă fără mare influență asupra vînzării, nu mai satisface clientela, se exploatează în prezent „dramele iubirii trăite” („France Observateur” în articolul reproduc în „Gazeta Literară” nr. 37/1960).

B. B. a încercat să se sinucidă, după ce doi bărbați, într-o singură zi, s-au omorît din cauza ei. Adică, fiți liniștiți, nu încercați să se omoare. Sînt doi tineri actori, pe nume Jacques Charrier, zis și soțul lui B. B. și Samy Frey, amantul (aci fără zis) al celei B. B. Domnul Bardot și-a tăiat vinele la care domnul neșleim Bardot a brîgîșit conținutul a două tuburi cu somnifere. Iar A.F.P. transmite pe cel mai serios ton din lume: „Samy Frey cereînd cu Charrier e mort a socotit că responsabilitatea sa este zdrobitoare. Inebunî și înghite...” ș.a.m.d. După câteva zile urmează o bătaie în fața regala între cei doi presupuși candidați la moarte. Victorie la puncte: Jacques Charrier (e totuși un Dumnezee sus în ceruri care veghează la onoarea soțului, măcar pe plan publicist).

Toată această poezie jălucă este agrementată cu un pic de sos... artistic. Căci se pare, că turnarea ultimului film în care joacă B. B. nu a decurs normal. Regizorul H. G. Clouzot (care a

turnat „Sărutul grozei”) a încercat să realizeze un film în care pupule lui Bardot să nu fie singurele prezente veritabil estetice. De altfel filmările au fost întrerupte de câteva ori din cauza aventurilor lui B. B. sau a neînțelegerilor cu regizorul. Auziți pretențiile la Clouzot: „să returnez anumite scenarii”, „să schimb coafura” și culmea, refuză să respire „a obligat-o să se concentreze asupra rolului său”. (A.F.P.).

Pînă la urmă toată lumea este mulțumită. B. B. își începe stagiunea de toamnă cu reclama asigurată, iar ziarul „presa liberă a occidentului liber” are materie de senzație.

Trăiască deci informarea obiectivă a cititorului. Algeria la a treia. Congo la a opta. Protestul a peste o sută de intelectuali francezi împotriva războiului din Algeria la... la... în ediția de mine. La iniția cum s-a culcat și cu cine B. B.

În Statele Unite panică la bursă, derută printre oamenii lui Herter (conducătorul „Wall Street Journal” se lamenta: „Ajută-ne doamne să ne purtăm cruțată”). Dar sînt alte stiri mai importante, mai senzaționale. Cinci coloane: Divorțarea Marilyn Monroe? Nu se știe, relatează „France Soir”. Marilyn

turnează un film în Nevada după un scenariu al soțului ei, cunoscutul scriitor Arthur Miller. Criza de nerai (deocamdată jără „Veronali”). Miller nu vine să o înșușască. A doua zi plimbarea ca doi porumbel. Proiecte: divorț sau mare dragoste? Nu se știe. Urmează în numărul viitor.

A vorbit Hrusciov la O.N.U. „Associated Press” transmite că discursul a produs o impresie „asemenea exploziei unei bombe”. Unele delegații ale țărilor vest-europene sînt alarmate”. Urgeînt stiri despre iubire, despre morți, despre crime, despre oricine, numai ceterul să fie derutat. Să uite O.N.U., să uite înarmarea vest-germană, să uite Cuba și Congo.

Asadar, amorul e cel mai important, amorul lui B. B., al lui M. M. etc. Pe zău vînt de cîinste, nici Adam cînd a sădit și adăușul primar nu putea spera că în felul acesta va deveni „gel-beget” occidental și liber, oferind a metoda sigură de „spalare a creierului” celor care au transformat patul conjugal sau extra-conjugal în obiect de publicitate, piesă de rezistență a propagandei jălucă, după caz, în dolari, lire sau franci.

Sergiu BRAND

Și o poezie jără „happy-end”. Tîndrul din fotografie a fost ucis de un autocar pe o stradă din New York. Rodele concrete și imediate ale „spălării creierului”

Director: Acad. ZAHARIA STANCU. Colegiul redacțional: Acad. MIHAIL BENIUC, MARCEL BRESLAȘU, EUSEBIU CĂLILAR, membru corespondent al Academiei R.P.R., PAUL GEORGESCU (redactor șef); EUGEN JELEBANU, membru corespondent al Academiei R.P.R., ION MIHAILEANU, V. MINDRA (redactor șef adjunct) MIHAIL PETROVEANU (redactor șef adjunct), CICERONE THEODORESCU, ION VITNER.

INTILNIRI CU WILLIAM SAROYAN

Cunoscutul scriitor american William Saroyan a petrecut câteva zile în Armenia Sovietică. Aceasta este cea de-a doua vizită a lui în Armenia — pentru prima dată el a venit aici în 1935. William Saroyan a fost în muzele și teatrele Erevanului, a admirat monumentele istorice, s-a întîlnit cu scriitorii și savanții.

L-am rugat pe William Saroyan să dea un interviu pentru „Literaturnaia Gazeta”. La rugămintea mea, translatorul a vrut să-și facă datoria, mi se părea că lui Saroyan îi va fi mai ușor să vorbească în engleză. Dar el a refuzat în mod categoric traducerea și a continuat convorbirea în limba armeană. Citeadată avea dificultăți, călăra cuvînturi potrivii, dar nu recurs nici odată la limba engleză.

— Vă interesează părerea mea despre dinamica dezvoltării sovietice, — a spus V. Saroyan și a adăugat zîmbind. — O, eu sînt un „mare expert” în problemele de politică și economie. Dar să lăsăm giumele de o parte. De fiecare dată, venind în Uniunea Sovietică, văd schimbări de-a dreptul incredibile spre mai bine. Nu se poate să nu respici aceste realizări și transformări urtase. Sînt de părere că în deceniul următor veți avea s-așe mai multe decât în toți cei patruzeci și ceva de ani din trecut. America nu poate să nu observe aceste schimbări și nu este întîmplător faptul că ea se teme că Rusia să n-o depășească. Americanii au fost ușiți cînd au văzut sputnicii voștri, —

ei și-au dat seama brusc că au și trecut pe locul doi, că nu mai sînt prima putere din lume. America va fi nevoită să învețe de la voi, și în primul rînd cum să se poarte față de alte popoare, ceea ce pînă acum n-a făcut-o. Americanii simpli au început să-și înțeleagă pe ruși înă în timpul războiului cînd au văzut cum apăra oamenii sovietici Leningradul, Stalingradul, Odesa, — și ei iubesc poporul rus. Dar acesta are în America și dusmani. Cu anii, dusmanii vor deveni tot mai pușini și peste vreo zece ani, ba poate chiar mai curînd, sînt convins că americanii și rușii vor deveni prieteni buni. Război, după părerea mea, nu va fi. Oamenilor li se părea înainte că problemele în litigiu trebuie rezolvate numai prin forță. Acum este timpul ca toți să înțeleagă că în dispute nu pot rezurge la sabie, deoarece sabia a devenit prea mare și prea amenințătoare. În prezent sensul cuvîntului „a învinge” s-a schimbat. Trebuie să trăim în pace. Să ne disputăm, să ne întrecem, dar fără sabie. Rușii ne învață să avem răbdare. Într-adevăr trebuie să răbdăm — cîinci, zece ani, pentru că războiul înseamnă sinucidere. Iar cei mai mulți dintre oameni nu vor să fie nicidecum sinucași.

Convorbirea noastră a continuat a doua zi. La ora 9 dimineața am venit la hotel la William Saroyan. El avea oaspeți: regizorii și artiștii teatrali „Sandukian”, care pregăteau punerea în scenă a piesei lui Saroyan. În mîni este înțimă mea”. Scriitorii și studenții. Deodată în cameră intră o fe-

meie în vîrstă. După ci se pare Saroyan o aștepta. Ei se îmbrășează emoționați. Femeia li este rudă. Destinul armenilor rădăcitori în America cîndva în țări diferite. Și încă acum ei s-au întîlnit pentru prima oară în viață: marele scriitor care a cunoscut în străinătate viața de azi, munca vînzătorului de ziare și a argatului de fermă în California, a muncitorului necalificat, și Marta, acum bătrîna, care abia în anii Puterii Sovietice s-a reîntors în patrie, dobîndindu-și aici liniștea sufletească.

Cîm era și firesc a venit vorba despre literatură și artă. L-am întrebat pe W. Saroyan despre simpatia și antipatiile lui literare, despre tendințele lui în creație. Eu citeam numai englezeste. De aceea pot judeca numai despre acele lucrări care există în limba engleză. Dar indiferent de aceasta, vreau să spun că deși nu sînt oamunist, am considerat întotdeauna că literatura și arta trebuie să slujească poporul. O altfel de literatură și artă eu nu recunosc. Literatura trebuie să fie apropiată de om, pentru că ea ogîndește viața lui și li slujește pe el.

— Eu aprob toate ideile Rușiei, — a continuat W. Saroyan. Poporul rus este mare și despre marea sufletului său, lumea știe din operele lui Tolstoi, Dostoievski, Cehov, Gorki, Maiakovski și ale multor altora.

deplasau pe jos și călare. Acum, după cum se știe mijloacele de transport sînt altele. Omul modern este foarte ocupat, și el nu are răbdarea și posibilitatea de a citi romane voluminoase, cu o acțiune care se desfășoară fără grabă. Oamenii citesc astfel de romane cînd sînt la spital. Dar dacă noi scriem pentru bolnavi, ei pentru cei sănătoși, trebuie atunci să scriem laconic, scurt și repede. Există mulți scriitori buni care nu împădășesc acest punct de vedere. Ei scriu lucrări voluminoase și oamenii li cîlesc.

William Saroyan se uită la ceas: — S-a și făcut ora zece. Trebuie să mă grabesc la Martiros Sorian. El a dorit să-mi facă portretul. Aceasta este o mare cinste pentru mine.

K. SEREBREKOV
Erevan
(Din „Literaturnaia Gazeta”,
29 sept. 1960)